

Noves dinàmiques demogràfiques i residencials

Parlar del món rural no és fàcil, sobretot perquè ens trobem davant una complicació motivada per les moltes aportacions teóricoconceptuals del mot *rural*; amb contribucions, sobretot acadèmiques, que busquen fer aflorar la complexitat de funcions de l'espai rural, més enllà de la tradicional (i especialment necessària) funció de produir aliments; i amb un territori caracteritzat per baixes densitats poblacionals (prenent com a referència els residents empadronats), on la multiplicitat de funcions que desenvolupa ha donat lloc a un alt procés de relacions locals-globals que interactuen i interrelacionen els espais de baixa densitat poblacional amb els de densitat alta. No hi ha dubte que avui en els nostres llocs s'ha esborrat la tradicional dicotomia conceptual de camp/rural - ciutat/urbà.

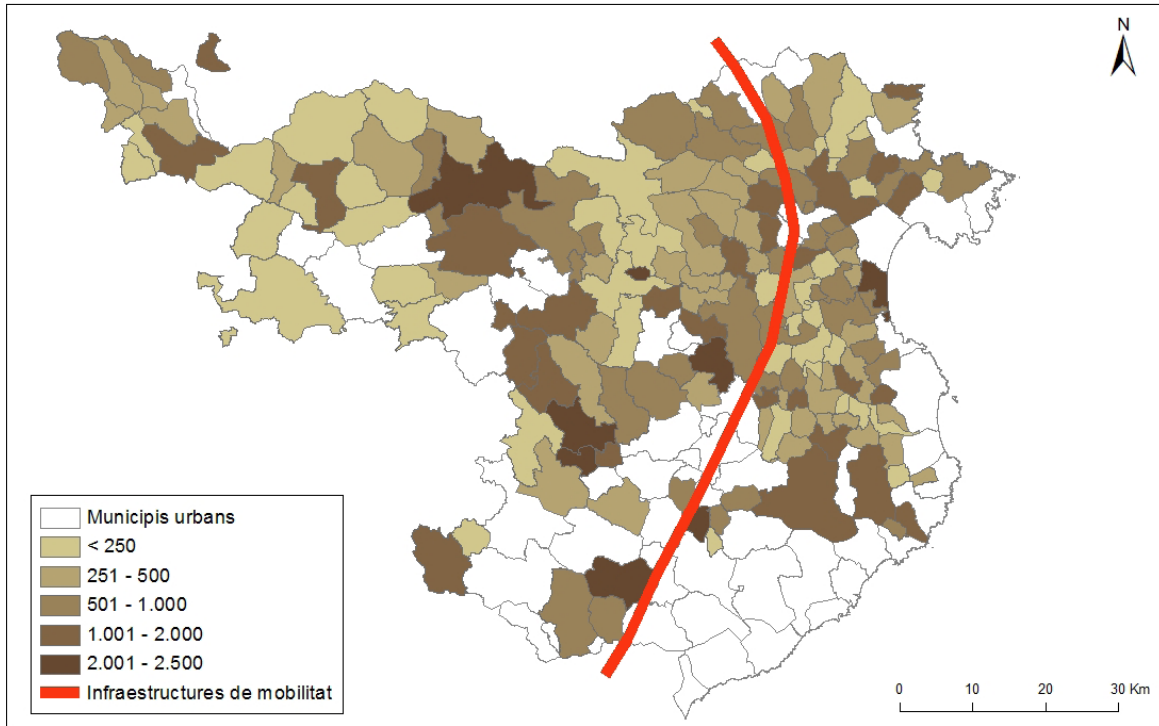
Text > ISABEL SALAMAÑA I SERRA, doctora en geografia de la Universitat de Girona

La dificultat de conceptualitzar el món rural porta altres dificultats, com és la d'escollir els criteris per classificar un territori com a rural. En general les classificacions responen a raons vinculades a la idiosincràsia de les zones rurals de cada país. No és pas aquest el lloc per iniciar una discussió sobre aquest aspecte. Amb l'objectiu d'apropar-nos al coneixement dels municipis més petits, els que poden guardar més trets de ruralitat, hem escollit els municipis amb densitats inferiors a 150 hab./km² i amb menys de 2.500 habitants.

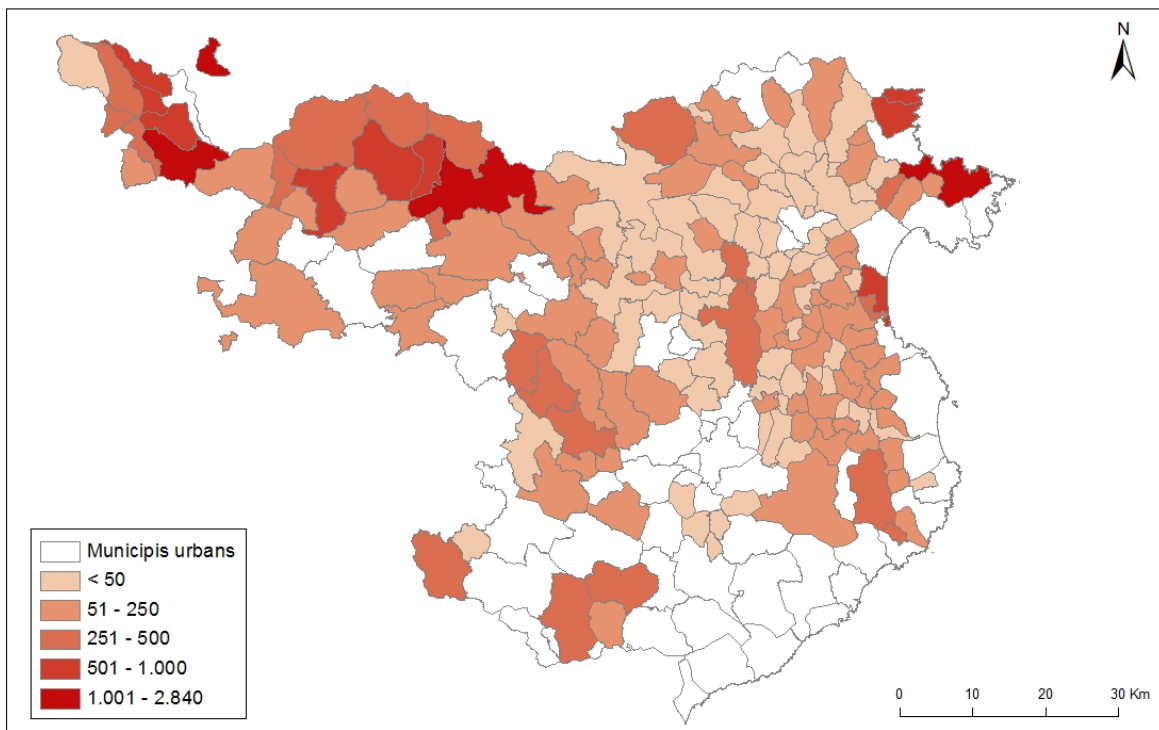
A la demarcació de Girona hi ha 167 municipis rurals de menys de 2.500 habitants (el 75,5 % de tots els municipis de Girona), amb una població de 113.061 habitants (el 14,8 %), en una superfície de 4.004 km² (el 67,8 %), amb una densitat de 28,23 habitants/km². Així mateix, 91 són pobles petits de menys de 500 habitants (54,5 %). Pobles de baixes densitats (12,2 de mitjana), amb el 22 % de la població dels municipis rurals (25.724) i el 52 % del territori.

>> Verges. (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPA. ERNEST COSTA.)

>> Mapa 1: Municipis rurals amb menys de 2.500 habitants. Any 2017

>> Mapa 2: Habitages de segona residència en municipis de menys de 2.500 habitants. Any 2011

Dinàmica demogràfica dels municipis rurals (2002-2017)

L'assentament de la població, així com la superfície que abasta cada municipi, malgrat el desdibuixament produït pels processos d'urbanització, està

vinculat a arrels històriques i a la complexitat del relleu de les nostres terres. En el mapa 1 («Municipis rurals amb menys de 2.500 hab.») podem llegir-hi una clara diferència nord-sud en la tipologia dels assentaments. Un sud buit

de municipis de baixa densitat en contraposició a un nord amb domini de municipis rurals. També podem veure una grandària, en termes de superfície, ben diferent entre la banda est (plana-costa) i oest (muntanya de transi-

ció i pirineus), prenent com a eix separador les infraestructures de mobilitat.

L'Alt Empordà és la comarca que acull el nombre més elevat de pobles rurals (60 municipis), amb una població de 37.118 persones (el 2017). Un conjunt de nuclis que descendeixen des dels contraforts de les serralades pirinenques, alguns dels quals treuen cap a mar, fins a la plana. Una xarxa aglutinada a l'entorn de l'àrea urbana de Figueres, on s'aplega el conjunt més nombrós de pobles petits, 29 (de menys de 500 hab.), amb el 48,7 % de la superfície i el 20,8 % de la població. En el període 2000-2017, 11 municipis van perdre població, tendència observada a partir de l'any 2007. Les pèrdues i millores no han seguit una pauta territorial clara. Han guanyat població municipis com Avinyonet de Puigventós (153 %), Torroella de Fluvià (115 %), Navata (84 %), Vila-sacra (84 %), Vilamaniscle (65 %) i Riumors. Per contra, n'han perdut significativament els municipis de Portbou (- 404 habitants) i Colera (- 111 habitants), ambdós municipis situats a la serralada de l'Albera, al punt de contacte d'aquesta amb el mar. Mostren tendències negatives la Vajol, Mollet de Peralada, Siurana, Pau, Selva de Mar, Maçanet de Cabrenys, Biure, Cabanes, Rabós, Ordís, Palau Santa Eulàlia, Vilaür i Albanyà. La notícia interessant és que hi ha hagut un lleuger rejuveniment, atenent a la mitjana d'edat de la població (44,5 anys el 2017), amb 47 municipis per sota de la mitjana. Avinyonet de Puigventós i Santa Llogaia són els que tenen la població més jove (una mitjana de 40 anys). La situació és més preocupant a municipis com Portbou, Selva de Mar, Rabós, Maçanet de Cabrenys i Colera, tots els quals tenen una mitjana de població que està per sobre dels 50 anys. L'Alt Empordà és la comarca amb més població estrangera en els pobles rurals: 5.998 persones (el 43 % del total de la demarcació). Tots els municipis tenen població immigrat estrangera. Les dades ens parlen d'un elevat nombre de població estrangera a Sant Pere Pescador (760 persones, el 37 %) o a Palau-saverdera (426, el 29 %) i a Torroella de Fluvià (196, el 28 %). Ara, també ens diuen que aquesta població té molt poc pes a Selva de Mar, Siurana, Mollet de Peralada i Santa Llogaia, Pont de Molins, el Far d'Empordà, Borrassà, Vilabertran o Avinyonet de Puigven-

tós, ja que en cap d'aquests pobles arriba al 9 %.

Paisatge planer i homogeni

A peu del Montgrí i fins als nuclis de la Bisbal i Pals, en un paisatge planer i homogeni, amb petits turons que acullen petits pobles o nuclis, hi trobem el conjunt més important de municipis rurals del Baix Empordà (24). A partir del cap de Begur i en direcció sud (entre les serres de les Gavarres i la serralada Litoral) l'assentament hi ha estat tradicionalment diferent i de característiques clarament urbanes: Sant Feliu de Guíxols, Palamós i Palafrugell. El gran *boom* turístic i immobiliari ha modificat l'estructura policèntrica d'aquests nuclis, i s'hi han entroncat els creixements urbanístics del rerepaís, de manera que han quedat desdibuixats els vells assentaments rurals d'aquest àmbit. A la part sud (entre Pa-

lafrugell i Palamós) només dos municipis tenen menys de 2.500 habitants: Mont-ras i Vall-llobrega. El conjunt de municipis rurals acullen 15.433 habitants, un augment de 2.477 persones entre els anys 2000 i 2017. Els guanyos de població més importants, en nombres absoluts, han estat a Vall-llobrega (547), a Ullà (324) i a Cruïlles (200), tot i que en aquest darrer sembla haver-se estancat. En aquests disset anys han perdut població 6 pobles i, atenent a les dades, 11 municipis van perdre població a partir de 2007. La tendència sembla apuntar cap a una lleugera regressió o estancament. El municipi amb una pèrdua més alta de població en nombres absoluts ha estat Mont-ras (- 134). El conjunt d'aquests pobles empordanesos tenen empadronades 1.975 persones d'origen estranger (14 % del total). La seva presència és important al municipi d'Ullà (382, el 33,7 %

>> Sant Iscle d'Empordà, a Serra de Daró. (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAI. ERNEST COSTA.)

de la població) i percentualment també a Gualta (23,7 %). A la resta de municipis les persones estrangeres censades no superen el 16 % de la població, amb una presència molt escassa a Torrent (5 %), Parlavà (6,5 %), Corçà (7,6 %) o Foixà (7,9 %). La mitjana d'edat (44,6 anys) s'ha mantingut estable (del 2000 al 2017). La població més jove la trobem a Ullà (39 anys), dada que de ben segur té relació amb la de la població estrangera.

A la comarca de la Selva i del Gironès els pobles pròpiament classificats com a rurals representen poc més del 40 %. La comarca del Gironès, que forma l'àrea urbana més dinàmica de la regió de Girona, ha donat lloc a un procés expansiu (demogràfic i econòmic) amb una clara continuïtat cap a la plana selvatana. Les infraestructures de mobilitat dels anys 70 (l'autopista AP-7) van assenyalar l'inici d'un pro-

cess de descentralització, d'una banda, de la regió metropolitana de Barcelona i, de l'altra, (més recentment) de l'àrea urbana de Girona. Aquest procés es va veure reforçat, a la dècada dels 90, a partir de les noves infraestructures de mobilitat (l'eix Transversal, les autovies A-2 i C-35 i la millora de les respectives derivacions cap a la costa). Com a conseqüència, el creixement urbanístic i industrial ha abraçat una vasta àrea que inclou el sud del Gironès, la plana de la Selva i el corredor de la Tordera. A més, a la zona litoral hi ha els nuclis de població més importants de la comarca: Tossa, Lloret de Mar i Blanes.

Màxim ritme de creixement

La Selva és la segona comarca de Girona en nombre de població i ha estat la comarca amb un major ritme de creixement demogràfic al llarg

d'aquests disset anys (del 2000 al 2017). El pes de la població dels pobles rurals en el conjunt de la comarca és del 8 % (13.418 habitants). Un conjunt de 12 pobles que, a excepció de Riudellots de la Selva, es troben situats dins de les Guílleries o al peu, en contacte amb la plana selvatana. La dinàmica de creixement ha estat globalment favorable en el conjunt d'aquests pobles, especialment a Riudarenes (843 hab.), Riudellots de la Selva (481 hab.) i Sant Julià de Llor i Bonmatí (400 hab.). Els pobles que han perdut població són els més petits de la comarca: Osor i Brunyola (tot i que Espinelves és el més petit de tots, s'ha mantingut). El pes de la població estrangera en el conjunt és poc important (un 11 %). En termes absoluts és significativa a Riudarenes (271) i a Riudellots de la Selva (285). La mitjana d'edat de la població s'ha mantingut estable en el període (44,4 anys), i és a Sant Julià de Llor i Bonmatí on la població és més jove (39 anys), i a Susqueda, més envellida (48,6 anys).

Els 15 pobles rurals de la comarca del Gironès, que en total sumen 9.797 habitants (el 5 % del total de la comarca), envolten la segona corona de la ciutat funcional de Girona. D'una banda, el grup més important de 10 pobles es localitza al nord-est, en contacte amb la comarca del Pla de l'Estany i la del Baix Empordà, i, de l'altra, (3 pobles) al sud, en contacte amb la plana selvatana. Dos pobles són a la vall de Llèmena. Tots els municipis han tingut creixements positius, entre 180 i 400 habitants cadascun, seguint la dinàmica demogràfica de la comarca. Les excepcions han estat Sant Joan de Mollet i Sant Andreu Salou, que han perdut efectius, i Viladasens, que s'ha mantingut. Globalment, són els municipis que tenen la mitjana de població més jove de tots els municipis rurals de les comarques de Girona (42,3 anys), amb una tendència, en els anys analitzats, a rejuenir. Campllong, Aiguaviva i Julià són les poblacions amb una mitjana de població més jove (37 i 39 anys, respectivament). El pes de la població estrangera no és gaire important (un 11 %). Tot i això sí que té un pes significatiu a Flaçà (19,5 %), Bordils (17 %) i Sant Martí Vell (15 %).

El Pla de l'Estany, quant a les dinàmiques demogràfiques i econòmiques, presenta moltes similituds amb les planes de la Selva i el Gironès. Entre

>> Ceps i raïms de Sant Martí de Llèmena. (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPA. ERNEST COSTA.)

les muntanyes de Rocacorba i els petits turons i valls fluvials (els terraprimers de transició cap a l'Empordà), el territori és ocupat molt intensament per un estol de petits pobles rurals. Dels 12 municipis de la comarca 9 són de tipologia clarament rural i acullen el 20,5 % (7.747 hab.) de la població de la comarca. En el període intercensal 2000-2017 el conjunt de pobles rurals va guanyar 1.323 habitants. Malgrat que Camós i Esponellà han perdut població i alguns pobles han tingut uns creixements modestos (Sant Miquel de Campmajor i Crespià), el creixement global és molt estimable, en especial a Fontcoberta (371), Cornellà del Terri (359) i Serinyà (280). La població estrangera hi té un pes poc important (8 %). En nombres absoluts sobresurten Cornellà del Terri (191) i Vilademuls (112). El conjunt de municipis tenen una població amb una mitjana d'edat de 43,5 anys, dada que s'ha mantingut al llarg de l'interval observat.

A les comarques de la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya el 82 % dels seus pobles són clarament rurals. A la co-

marca de la Garrotxa hi ha dues realitats territorials diferenciades: d'una banda, la plana d'Olot, amb un paisatge suau i amable, i, de l'altra, l'Alta Garrotxa, un territori de relleu abrupte i de molt baix assentament poblacional. A la Garrotxa el 29 % de la població viu en municipis rurals de menys de 2.500 habitants (15.090). Tot i el bon ritme de creixement, en especial a Besalú (447), a les Preses (391) o, també, a les Planes d'Hostoles, Castellfollit de la Roca, la Vall de Bianya, Montagut i Sant Pau, en el darrer interval (2007-2017) tots aquests pobles han iniciat una pèrdua de població. La població estrangera és reduïda (10 %), però a Sales de Llierca (19,7 %) i Beuda (17 %) hi té un pes relativament important. La mitjana d'edat és de 44 anys. Les Planes d'Hostoles té la població més envellida (48 anys), i Beuda i les Preses, la més jove (40,5 i 42 anys).

Al Ripollès el creixement s'ha articular a la zona del Baix Ripollès (Ripoll, Campdevàrol i Sant Joan de les Abadesses). L'orografia i la hidrografia han determinat l'assentament dels

nuclis al fons de la vall. La comarca té 15 pobles amb menys de 500 habitants (dels 18 municipis rurals) i és l'única comarca de Girona amb un balanç demogràfic negatiu; en el període analitzat perd 452 persones. Des de l'any 2000 els pobles que creixen ho fan molt moderadament i, per exemple, Camprodon que en el primer interval presenta dades positives (197 persones més), en l'interval 2007-2017 perd 302 habitants. També enregistra pèrdues absolutes altes Ribes de Freser (- 313 persones). Hi ha molt poca població estrangera (7 %). La mitjana d'edat de la població del conjunt de pobles és de 46,6 anys. És la comarca més envellida de la demarcació, i és a Queralbs on hi ha més envelliment (51,7 anys).

Puigcerdà ha articular el poblament de la Cerdanya. Tradicionalment l'assentament formava un anell al voltant de la plana, on els nuclis de població se situaven en posició una mica enlairada en el límit entre el pla i la muntanya per preservar-ne la plana agrícola. Aquest model de poblament s'ha vist fortament alterat pel creixement urbanístic de la plana. Els municipis rurals de la Cerdanya acullen el 30,7 % de la població de la comarca. En el període de disset anys el creixement ha estat globalment positiu (1.223 persones). Tanmateix, des de l'any 2007 han mostrat pèrdues de població els pobles d'Isòvol, Ger, Meranges i Urús. Igualment, el bon ritme de creixement de pobles com Llúvia (402) i Guils de Cerdanya (191) sembla haver frenat, i fins i tot, després d'un creixement important, el municipi d'Alp (382 persones) ha perdut població (- 77 persones). El percentatge de població estrangera és d'un 10 %, i són Llúvia (16,8 %) i Bolvir (15 %) els municipis que en tenen un percentatge més alt. La mitjana d'edat és de 44,7 anys.

Les segones residències i les noves modalitats d'allotjaments turístics als pobles rurals

En aquest apartat considerem les empreses turístiques que es dediquen professionalment a la prestació de serveis turístics retribuïts d'allotjament. Només hi incloem els habitatges d'ús turístic, els establiments d'aparta-

>> *Horta de Caldes de Malavella.*

(Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPA. ERNEST COSTA.)

ments turístics i els establiments de turisme rural.

Les segones residències són un fenomen de llarg recorregut a casa nostra, amb etapes de creixement d'intensitat diferent. Com explica Saló Mayolas (2006), hi ha molts treballs de referència, com els de Joan Cals (1982), Yvette Barbaza (1988) o Rosa M. Fraguell (1994), que parlen de la creixent residencialització turística de la Costa Brava i de zones rurals com la Cerdanya i el nord del Ripollès. Saló Mayolas (2006) explica que l'any 2001 totes aquestes zones presentaven una alta maduresa d'especialització turística, com també la zona nord-oest de l'Alt Empordà, amb Sant Llorenç de la Muga com a epicentre. A la zona de la Selva els municipis de Viladrau, Susqueda i Riells i Viabrea presentaven una certa especialització, i a la segona o tercera línia de mar, al Baix Empordà, destacaven Rupió, Vilopriu, Sant Mori i Palau de Santa Eulàlia.

Segons el cens d'habitatges del 2011 (el darrer cens d'habitatges disponible), als pobles rurals de menys de 2.500 habitants, el 34,8 % de l'habitatge és de segona residència. La Cerdanya n'és la primera concentració, i acull el 31 % dels habitatges d'aquesta tipologia als municipis rurals. El 73,5 % del seu parc d'habitatges és de segona residència, i a 6 municipis el percentatge sobrepasa el 75 %. Alp, a molta distància, i Llivia són en termes absoluts i relatius els de més concentració. Ambdós són els de màxima concentració a les comarques de Girona. De manera modesta, de moment, s'observa la presència de noves modalitats d'allotjaments turístics, i és Alp el que té el nombre més important d'habitatges (159) i apartaments (62) turístics. El Ripollès té el 20 % de les segones residències i, també, el seu parc supera el nombre de residències principals. A tots els pobles el parc de segona residència és el 50 % o més de tot el parc d'habitatges. A Planols, Setcases, Queralbs, Vilallonga del Ter i Llanars les segones residències signifiquen més del 70 %. Per nombre d'habitatges, Camprodon és el tercer municipi de les comarques de Girona amb més segones residències. Al Ripollès hi ha una important presència d'allotjaments turístics (240) repartits entre Camprodon, Ribes de Freser, Vilallonga del Ripollès, Setcases o Queralbs, i de residències cases de pagès

>> Xais a Fontcoberta (Pla de l'Estany). (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPA. ERNEST COSTA.)

(99) a Camprodon, les Lloses i Campeles. La Cerdanya i el Ripollès (aquesta, amb menys força) són dues comarques rurals amb un destí turístic consolidat des de fa dècades. Ambdues tenen una alta població estacional que supera la residencial censada (27.325 el Ripollès i 21.413 la Cerdanya). (La població estacional constitueix una estimació de les càrregues de població que suporta cada municipi i mesura el nombre de persones que hi ha en un municipi, en una mitjana anual i trimestral.)

En el conjunt de municipis rurals de l'Alt Empordà el 41 % són habitatges de segona residència. La comarca té el 27 % d'aquests habitatges de la demarcació. En dos petits pobles de la costa les segones residències representen més del 75 % dels habitatges: Port de la Selva i Colera, i són el quart municipi i el vuitè amb més parc de segona residència. A Sant Llorenç de la Muga (un municipi que ja es trobava entre els especialitzats en segona residència l'any 2001), Selva de Mar, la Vajol i Maçanet de Cabrenys assoleixen el 50 %. En nombres absoluts destaquen Sant Pere Pescador (que és el setè municipi amb més habitatge de se-

gona residència de la demarcació), Portbou, Maçanet de Cabrenys i l'Armentera. A més, el conjunt de pobles rurals de l'Alt Empordà tenen el 49 % de les noves modalitats d'allotjaments turístics: Port de la Selva (481), Sant Pere Pescador (136), Colera (103) i, en menor mesura, Navata, Torroella de Fluvià i Ventalló (amb més de 30 cada poble). Les 124 residències cases de pagès registrades a l'Alt Empordà estan escampades per tot el territori. Pel nombre, cal assenyalar els pobles de Cistella i Peralada.

El Baix Empordà reuneix el 9,7 % de les segones residències de la demarcació, i el conjunt dels seus pobles assoleix el 31,5 % del parc d'habitatges. Només dos municipis tenen més segones residències que primeres (Torrent i Palau-sator, un 59 % i un 51 %). En nombres absoluts, els municipis amb un major nombre són Vall-llobrega, Forallac, Albons i Bellcaire. La major concentració d'allotjaments turístics és a Forallac (63) i a Albons (47). A Cruïlles, Mont-ras, Bellcaire d'Empordà i Vall-llobrega en tenen 30 cada un, i Forallac, Fontanilles i Garrigoles ofereixen plegats 30 residències cases de pagès.

>> *Fontcoberta.* (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAI. ERNEST COSTA.)

>> *Vall de Riu, Montagut i Oix.* (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAI. ERNEST COSTA.)

La Garrotxa té el 3,9 % de les segones residències de la demarcació i hi destina un 20 % del total del seu habitatge. Cap municipi té més habitatges secundaris que principals. En nombres cal significar Sant Feliu de Pallerols (més de 200), la Vall de Bianya, San-

ta Pau i les Planes d'Hostoles (més de 100 cada poble). La comarca té, també, una presència creixent d'apartaments turístics (60) (destaquen Santa Pau i Sant Ferriol) i de cases de turisme rural (103), amb una alta concentració a la Vall de Bianya (32), que és el poble

rural amb més oferta de les comarques de Girona. Igualment, tenen una presència important a Sant Feliu de Pallerols, Santa Pau i Beuda (10 establiments a cada poble). El tret diferent de la Garrotxa (que comparteix amb el Pla de l'Estany) de la resta de comar-

ques de Girona és que la població estacional és inferior a la resident (55.171). Això vol dir que hi ha persones que es mantenen empadronades a la comarca però que no hi viuen quotidianament.

El Pla de l'Estany, el Gironès i la Selva reuneixen el 0,6 %, l'1,1 % i el 5,5 %, respectivament, del parc de segones residències dels municipis rurals. Al Pla de l'Estany, tot i que hi ha municipis amb més d'un 15 % dels seus habitatges destinat a segones residències (com Sant Miquel de Campmajor o Crespià), la major concentració és a Vilademuls (amb quasi el 50 % dels seus habitatges). El Pla de l'Estany, tenint en compte el nombre de municipis que acull, té una alta presència d'habitatges d'ús turístic i molt especialment de residències cases de pagès (97). Pel nombre, destaca el municipi de Vilademuls (20 i 30, respectivament) i Cornellà del Terri (14 i 17, respectivament). De fet, ambdós municipis són els que (juntament amb la Vall de Bianya) tenen més residències cases de pagès de tots els municipis rurals de les terres de Girona. Com hem comentat, la població estacional és inferior a l'empadronada.

A la Selva les segones residències tenen una alta presència a Sant Feliu de Buixalleu (51 %), Viladrau (45 %), Masanes (40 %) i Osor (40 %). En nombres absoluts és molt destacable el municipi de Riudarenes. El nombre d'habitatges d'ús turístic i de residències cases de pagès és del 53 %, amb una presència important a Riudarenes (18) i Osor (8). Finalment, al Gironès les segones residències tenen certa presència a Canet d'Adri, Madremanya, Sant Martí Vell i Cervià. En relació amb els allotjaments turístics, en trobem una certa concentració a Sant Martí de Llémena (28) i a Madremanya (14).

Globalment, els pobles rurals van guanyar població en l'interval 2000-2017 (només 26 van tenir un creixement negatiu). A partir de la crisi econòmica de 2007, 52 municipis van perdre població. Portbou, Colera, Camprodon i Ribes de Freser són els municipis amb més davallada. Tots els municipis del Ripollès i un bon nombre de nuclis dels contraforts empordanesos de les serralades pirinètiques van ser els grans perdedors.

La presència d'immigració estrangera és molt notable a l'Alt Empordà. Dels deu primers pobles amb presència de població estrangera n'hi ha 9 a

la comarca i un del Baix Empordà, i sobresurt molt Sant Pere Pescador i, en segon lloc, Ullà. De ben segur que molta d'aquesta població treballa a les explotacions de fruita.

La segona residència té un pes important als pobles rurals. En 43 municipis les segones residències superen àmpliament les residències principals. Com hem dit, tots els pobles de la Cerdanya i del Ripollès es troben en aquesta situació, i, també, un important nombre de nuclis de l'Alt Empordà. A l'Empordà tant es troben en municipis amb dinàmiques demogràfiques importants, com Sant Pere Pescador, com, i de manera més clara, en municipis amb regressió de població resident, com Colera, Port de la Selva, Selva de Mar, Portbou, Albanyà, Maçanet de Cabrenys o en municipis també en regressió, com Torrent (Baix Empordà). Com hem vist també hi ha una alta tendència a l'especialització en allotjaments turístics a Vilademuls (Pla de l'Estany). S'hi sumen els municipis amb més del 50 % del parc d'habitatges destinat a segones residències, i el nombre de pobles s'enfila a 76 (el 46 % dels pobles rurals). Si a més hi comptem les noves modalitats d'allotjaments turístics (3.455 allotjaments, el 2018), veurem com comencen a entrar-hi amb força els habitatges d'ús turístic (2.648) i, també, una alta i

creixent concentració de residències cases de pagès (Vall de Bianya i Vilademuls en són la màxima expressió). Tot plegat denota una important tendència cap a l'especialització turística de molts dels pobles rurals.

De ben segur que l'economia (i també les dinàmiques socials i culturals) dels pobles rurals es veu afavorida per la implantació de segones residències i de noves tipologies d'allotjaments turístics, que ajuden a mantenir vives diferents activitats econòmiques de proximitat (professions, botigues, restauració, producte local...). Ara, la pregunta clau és: Poden els joves locals accedir a la compra d'habitatge als pobles rurals gironins? La tendència a implantar segones residències o a transformar les primeres en segones o en allotjaments d'ús turístic facilita la permanència o el retorn de població? Facilita l'arribada i l'assentament de noves poblacions joves foranes? No hi ha dubte que en l'agenda política del desenvolupament rural cal valorar bé els pros i els contres de les activitats vinculades a totes les tipologies d'allotjaments turístics, no sigui que les noves funcionalitats facin perdre la funció bàsica del món rural: la gestió del territori, la necessària conservació dels mosaics agroforestals.

>> Camp d'avellaners llaurat. (Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAI. ERNEST COSTA.)